

עפ"ג 56890/11/14 - מחמד שמאסנה נגד מדינת ישראל, פרקליטות מחוז ירושלים, אברהם קורץ

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 56890-11-14 שמאסנה נ' מדינת ישראל 11 מרץ 2015

לפני כב' השופטת גילה כנפי-שטייניץ
כב' השופט ד"ר יגאל מרזל
כב' השופט אריה רומנוב
מחמד שמאסנה
בעניין:
ע"י ב"כ עו"ד רמי עותמאן

המערער

נגד

1. מדינת ישראל
ע"י עו"ד יפעת גפן
פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
2. אברהם קורץ

המשיבים

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר דינו מיום 28.9.14 של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ירון מינטקביץ) אשר ניתן במסגרת ת"פ 35596-10-13.
 2. המערער הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון בביצוע העבירות הבאות: שתי עבירות של התפרצות למקום מגורים; עבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות; שתי עבירות של שהיה בלתי חוקית בישראל; ועבירה של גניבה.
 3. כתב האישום המתוקן (בשלישית) שהוגש נגד המערער כלל שני אישומים:
- על פי האישום הראשון, ביום 9.10.13 בסמוך לשעה 20:00 שהה המערער בישראל שלא כדין והתפרץ יחד עם אדם נוסף (שפרטיו אינם ידועים למאשימה) לבית מגורים בבית שמש, תוך עיקום סורגי דלת החצר. כאשר יצאו המערער והאדם הנוסף מן הדירה, הבחינו בהם שני שוטרים שסיירו במקום וקראו להם לעצור. האדם הנוסף נמלט מהמקום בריצה, ואילו המערער השתולל והניף את אגרופיו לעבר השוטרים בניסיון להתנגד למעצרו ולהימלט מהמקום. תוך כדי כך שלף המערער מברג שהיה בחגורת מכנסיו וניסה לדקור את השוטרים. השוטרים נאבקו עם המערער והצליחו לכבול אותו באזיקים.

על פי האישום השני, ביום 26.8.13 בשעות הבוקר, שהה המערער בישראל שלא כדין והתפרץ לדירת מגורים בירושלים. המערער טיפס בסולם לעבר פתח גג הבניין, ירד אל מרפסת הדירה, תוך עיקום הסורג במרפסת באמצעות מוט פריצה. אזעקה שהייתה מותקנת בדירה החלה לפעול והמערער פירק את הצופר. המערער עקר

בדירה כספת שהייתה מקובעת לקיר, פרץ אותה באמצעות מוט הפריצה וגנב מתוכה רכוש בשווי רב שכלל שעונים, תכשיטים וכסף מזומן. בכתב האישום צוין ערכו של כל אחד מפרטי הרכוש שנגנב, ובישיבת הטיעונים לעונש נטען מפי ב"כ המשיבה, כי השווי הכולל של הרכוש עומד על סכום של 250,000 ₪.

4. עובר למתן גזר הדין הוגש תסקיר על אודות המערער מטעם שירות המבחן, אשר העריך בחוות דעתו כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עבריינית דומה בעתיד מצד המערער. לפיכך המליץ שירות המבחן להטיל על המערער עונש מוחשי ומרתיע של מאסר בפועל.

5. לאחר שהצדדים טענו לעונש גזר בית משפט קמא את דינו של המערער. בגין כל העבירות בהן הורשע הטיל בית המשפט על המערער עונש מאסר לריצוי בפועל לתקופה של 45 חודשים, וכן מאסרים מותנים. בית המשפט הפעיל במצטבר עונש של חודשיים מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגד המערער, כך שסך הכל נקבע כי על המערער לרצות עונש של 47 חודשי מאסר. בנוסף, חייב בית המשפט את המערער לשלם פיצוי למתלוננת בסך של 250,000 ₪.

6. בגזר הדין עמד בית משפט קמא על חומרת העבירות של התפרצות לבית מגורים ועל השלכותיהן על ביטחון הציבור. כן ציין בית המשפט את הסיכון שעבירות אלה יתדרדרו לעבירות אלימות, כאשר המתפרץ יופתע על ידי בעל הדירה, עד כדי תוצאה קטלנית. בית משפט קמא הוסיף וציין, כי סיכון זה רלוונטי במיוחד במקרה דנן, שכן המערער לא היסס לתקוף ולנסות לדקור במברג שני שוטרים חמושים אשר ניסו לעצרו. כמו כן, בית משפט קמא ייחס חומרה יתירה לכך שהמערער נכנס לישראל שלא כדין לשם ביצוע העבירות. לפיכך נקבע, כי מתחם הענישה ההולם את עבירת ההתפרצות מושא האישום הראשון נע בין שנת מאסר לשלוש שנות מאסר. באשר לעבירה מושא האישום השני - נוכח העובדה כי בהתפרצות זו נגנב רכוש בשווי רב (כרבע מיליון ₪), נקבע מתחם ענישה גבוה יותר, בין 15 חודשי מאסר לשלוש וחצי שנות מאסר. בנסיבות העניין לא ראה בית משפט קמא לקבוע מתחם ענישה נפרד לעבירת השהייה בישראל שלא כדין, אלא לראותה כנסיבה מחמירה לעבירות ההתפרצות.

באשר לעבירת תקיפת השוטרים - בית משפט קמא ציין את חומרת העבירה ואת הפוטנציאל הקטלני הגלום במעשה זה, וקבע כי תקיפת השוטר באגרופים והניסיון לדקור במברג "מהווים חציה של כל הקווים האדומים והדבר מחייב תגובה עונשית מכבידה". בית המשפט ציין, כי נוכח חומרת מעשי המערער, חסד נעשה עמו בבחירת הוראות החיקוק והערכאה הדיונית, ובנקל ניתן היה ליחס לו עבירות חמורות בהרבה בשל מעשיו. לפיכך נקבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין שנה וחצי לשלוש וחצי שנות מאסר. עוד נקבע, כי מתחם ענישה זה מביא לידי ביטוי את חומרת העבירה והצורך בהרתעה.

באשר לעונש המתאים, בית משפט קמא זקף לזכות המערער את גילו הצעיר, הודאתו וחרטתו על מעשיו. כן הביא בחשבון את העובדה שעד לאותה עת לא ריצה המערער עונש מאסר משמעותי, ולפיכך קבע בית משפט קמא כי לא ימצה עמו את הדין. לחובת המערער שקל בית משפט קמא את חומרת המעשים, עברו הפלילי והעובדה כי המאסרים המותנים שהוטלו עליו בעבר לא מנעו ממנו לשוב ולבצע עבירות. בית משפט קמא נתן את דעתו לחבלות שנגרמו למערער אגב מעצרו וקבע כי אין בהן כדי להצדיק הקלה כלשהי בעונשו, וזאת נוכח העובדה שנפצע בעת שתקף את השוטרים. כמו כן קבע בית משפט קמא כי יש להטיל על המערער עונש נפרד בגין כל אחת מעבירות ההתפרצות, שכן מדובר בשתי עבירות נפרדות. בסופו של יום מצא בית משפט קמא להטיל על המערער את העונשים שצויינו לעיל.

7. יצוין, כי בגזר הדין נפלה טעות, שעה שנכתב בו כי בסה"כ ירצה המערער 40 חודשי מאסר, ואולם ביום 28.9.14 ניתנה על ידי בית משפט קמא החלטה המתקנת את תקופת המאסר ל-47 חודשים. עוד יצוין, כי גם באשר למושא הפיצוי אותו קבע בית משפט קמא נפלה טעות. בעוד שבגזר הדין נפסק הפיצוי לטובתה של המתלוננת באישום הראשון שבכתב האישום, הרי שבפועל הכוונה הייתה למתלונן באישום השני (הבלבול נבע מכך שבאופן מקרי שם המשפחה של שני המתלוננים זהה). בדיון שהתקיים לפנינו ביום 5.2.15 הסכימו הצדדים לתיקון טעות זו וכן לכך שהמשיב הנוסף בערעור שלפנינו יהיה המתלונן (באישום השני) ולא המתלוננת, וזאת משעה שהערעור הופנה גם נגד רכיב הפיצוי למתלונן. בשל כך נדחה מועד הדיון על מנת לאפשר למתלונן - משיב 2 - להיות נוכח בדיון. משיב 2 אכן נכח בדיון שהתקיים ביום 3.3.15.

8. הערעור שהגיש המערער מופנה הן כנגד תקופת המאסר שנגזרה עליו והן - כאמור - נגד הפיצוי. במסגרת הערעור שהגיש טוען ב"כ המערער, כי בית משפט קמא החמיר עם המערער יתר על המידה והוא עותר לכך שבית משפט זה יקל בעונשו. נטען, כי בית משפט קמא סטה לחומרה מרף הענישה המקובל בעבירות כגון אלה בהן הורשע המערער. עוד נטען, כי היה מקום לתת משקל רב יותר לנסיבות האישיות של המערער, ובכלל זה לגילו הצעיר, היותו רווק ובעל יכולת תפקוד נורמטיבית, בן למשפחה מרובת ילדים והמפרנס העיקרי בבית. נטען עוד, כי היה על בית משפט קמא לתת משקל רב יותר במסגרת השיקולים לקולה לעובדה שהמערער הודה במיוחס לו בהזדמנות הראשונה והביע חרטה כנה על מעשיו, וכן לתת עדיפות לשיקולי שיקום. באשר לרכיב הפיצוי שהוטל על המערער נטען, כי זה מופלג וחורג ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים. עוד נטען, כי בעת פסיקת הסכום לא נתן בית משפט קמא משקל למצבו הכלכלי של המערער, לעובדה שמדובר באדם חסר כל, צעיר ובן למשפחה מרובת ילדים, אשר טרם הספיק לצבור נכסים. נטען עוד, כי אין בידי המערער המשאבים הכלכליים לתשלום הפיצוי הגבוה שהושת עליו. על יסוד האמור עותר ב"כ המערער להקל בעונשו של המערער וכן להפחית מסכום הפיצוי שנקבע.

9. המשיבה טוענת מנגד שיש לדחות את הערעור, והיא סומכת את ידיה על גזר דינו של בית משפט קמא שלטעמה הוא ראוי וסביר בנסיבות העניין.

10. בדיון שהתקיים לפנינו טען משיב 2, כי הרכוש המפורט בכתב האישום היה מבוטח. לדברי המשיב, הוא תבע מחברת הביטוח סכום של 260,000 ₪ וזו שילמה לו תגמולי ביטוח בסכום של כ-220,000 ₪. לטענת משיב 2, בנוסף לרכוש שהיה מבוטח נגנבו מדירתו פרטי רכוש שלא היו מבוטחים, ולכן ביחס לפרטי רכוש אלה הוא לא קיבל פיצוי מחברת הביטוח.

11. לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים ושקלנו בדבר, הגענו לכלל מסקנה שיש לדחות את הערעור ככל שהוא מופנה כלפי עונש המאסר שנגזר על המערער. אמנם תקופת המאסר הכוללת שהוטלה על המערער אינה קצרה, ואולם בנסיבות העניין מדובר בעונש מתאים שאינו מצדיק התערבות. המערער הורשע בביצוע שתי עבירות של התפרצות לדירה, שהיא במהותה עבירה חמורה בשל הפגיעה הקשה שיש בה ברכוש של בני הציבור ובתחושתו כי "ביתו הוא מבצרו". במקרה שלפנינו אין מדובר בעבירות שנעברו מתוך רצף עברייני אחד, אלא בשתי עבירות שכל אחת מהן עומדת בפני עצמה, ואשר נעברו בהפרש של כחודש וחצי האחת מהשנייה. העבירה שבאישום השני (הראשונה בזמן) מבטאת תעוזה ותחכום, ובמהלכה גנב המערער רכוש שערכו נאמד בסכום הקרוב לרבע מיליון ₪. באישום הראשון (השני בזמן), הרי שפרט לעבירת ההתפרצות, הורשע המערער בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, בשל ניסיונו לדקור את השוטרים שביקשו לעוצרו. המערער הוא אמנם אדם צעיר, כבן 25, ואולם לחובתו ארבע הרשעות קודמות שבגין חלקן הוטלו עליו עונשי מאסר קצרים.

אמנם מדובר בעיקר בעבירות של שהיה ישראל שלא כדין, ואולם מהתנהלותו של המערער בתיק שלפנינו עולה, כי העובדה שהורשע בעבר מספר פעמים לא מנעה ממנו לשוב ולהיכנס לישראל שלא כדין פעמיים, וזאת שלא למטרות פרנסה אלא לשם ביצוע עבירות. לכל אלה יש להוסיף, כי תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של המערער אינו חיובי, בין היתר בשל היותו של המערער משתמש בסמים מסוכנים. כפי שצוין, שירות המבחן העריך כי יש סיכון גבוה להישנות התנהגות עוברת חוק של המערער, והוא המליץ על הטלת עונש מוחשי ומרתיע של מאסר בפועל.

12. באשר לפיצוי למתלונן, משיב 2, הרי שבעת הדיון שהתקיים בבית משפט קמא לא היה ידוע כי המשיב קיבל פיצוי מחברת הביטוח. עובדה זו התבררה אך בדיון שהתקיים לפנינו במהלכו הוברר כי המשיב קיבל פיצוי, בערכי שיפוי, בגין כל הפריטים המפורטים בכתב האישום. לנוכח עובדה זו החלטנו לקבל את הערעור ככל שהוא מופנה נגד רכיב הפיצוי אותו המערער חוייב לשלם למשיב. ככל שהמשיב סבור שהוא זכאי לפיצוי בגין פריטים נוספים שלא נכללו בכתב האישום - עניין אשר ממילא אינו יכול לשמש עילה לפיצוי במסגרת ההליך הפלילי - או בשל נזקים אחרים שנגרמו לו, פתוחה לפנינו הדרכ להגיש נגד המערער תביעה אזרחית.

13. **סיכומי של דבר.** החלטנו לדחות את הערעור ככל שהוא מופנה נגד תקופת המאסר שהוטלה על המערער, ולקבל את הערעור ככל שהוא מופנה נגד הפיצוי שנפסק. אנו מחליטים, אפוא, לבטל את רכיב הפיצוי, ולהותיר על כנם את יתר רכיבי גזר הדין.

המזכירות תשלח פסק הדין לב"כ הצדדים ותוודא טלפונית קבלתו. כן תשלח פסק הדין למשיב 2.

ניתן היום, כ' אדר תשע"ה, 11 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.

אריה רומנוב, שופט

ד"ר יגאל מרזל,
שופט

גילה כנפי שטייניץ,
שופטת